

Jaarverslag van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde over het jaar 2017

Inleiding

De KNVWS verenigde in 2017 56 lid-organisaties, 43 verenigingen en 13 stichtingen.

Ereleden en lid-organisaties per 31 december

8 Ereleden: A.H. van der Brugge (tevens erebestuurslid), G. Comello, M. Drummen, C. de Jager, P. Louwman, J. Meeus, H. Olthof, H. van Woerden (tevens erevoorzitter).

32 Regionale organisaties: Alkmaar, Amersfoort*, Amsterdam, Apeldoorn-Deventer-Zutphen, Arnhem, Breda, Delft, Den Bosch, Den Haag, Den Helder, Eemmond, Eindhoven*, Friesland, Gelderse Vallei, 't Gooi*, Groningen, Leiden, Midden-Limburg, Nijmegen, Noord-Drenthe, Rotterdam, Spijkenisse, Tilburg, Twente, Utrecht, Venlo, Oostelijk West-Friesland*, Zaanstreek, Zuid-Drenthe, Zuid-Holland-Zuid, Zuid-Limburg, Zwolle

*) Vier zijn ook met een publiekssterrenwacht actief.

12 Publiekssterrenwachten: Bussloo, Copernicus (Overveen), Halley (Heesch), Hellendoorn, De Jager (Texel), Limburg (Heerlen), Phoenix (Lochem), Rijswijk, Saturnus (Heerhugowaard), Sonnenborgh (Utrecht), Tivoli (Oudenbosch)

12 Gespecialiseerde organisaties: Astrofotografie, CAMRAS (Dwingeloo)*, Jongerenwerkgroep, Kleine Planeten en NEO's, Kometen, Leidse Sterrewacht*, Maan en Planeten, Meteoren, Sterbedekkingen, Veranderlijke Sterren, Weerkunde VVK, Zon.

*) Twee ontvangen ook publiek, resp. bij de radiotelescoop Dwingeloo en de Sterrewacht Leiden.

De Stichting Streekmuseum-Volkssterrenwacht Burgum (Observeum) werd lid.

Voor de Afdeling 's-Gravenhage, de oudste afdeling (1912), was dit het laatste jaar van haar bestaan. Afdeling Twente startte eind 2017 de procedure tot opheffing.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was in 2017: N.J.J. de Kort (voorzitter), J.A. de Boer (secretaris), M.J.N. Jacobs (penningmeester), J. Kuiper (weerkunde), K.J.J. Mook, U.J. Poerink, H.G.J. Rutten, R.C. van het Schip (JWG; tot 27 mei), C. Chatziantoniou (JWG; vanaf 27 mei).

Algemene ledenvergadering

De 7^e Algemene Ledenvergadering was op 27 mei te gast bij het KNMI in De Bilt. In een intermezzo na de pauze gaf Jan de Jong een korte presentatie over het digitale archief van Zaanstreek.

Zilveren erepenning voor Frans Dijk

Op 28 september ontving de familie van Frans Dijk de erepenning van de KNVWS die is toegekend aan de 12 september 2016 overleden Frans Dijk. Hij was erelid na 50 jaar voorzitterschap van Thales, KNVWS afdeling Zwolle (Zenit februari 2018, pg. 41).

Van der Biltprijs 2017

De Dr. J. van der Biltprijs is toegekend aan Jac Brosens voor de restauratie en aanzienlijke verbetering van het instrumentarium van Sterrenwacht Tivoli, het maken van eenvoudige spectroscopen voor jonge leden, hulp met raad en daad aan amateurs bij het zeer nauwkeurig uitlijnen van telescopen, ontwikkelen van astrofotografische technieken en het uitdragen van zijn kennis in voordrachten. De prijs werd uitgereikt 11 november 2017 op de Astrodag in Goirle (Zenit 2018 februari, 23).

Van Woerdenprijs 2017

Dit jaar ontving het bestuur geen voordrachten die pasten in de regeling in het Besluit betreffende de Hugo van Woerdenprijs.

Landelijke bijeenkomsten

25 maart, GVWS/KNVWS symposium over de Melkweg, Groningen.

15 oktober 7e Meteorendag der Lage Landen, sterrenwacht Halley te Heesch (Noord-Brabant).

11 november Astrodag (112e landelijke bijeenkomst amateurs) te Goirle.

Het symposium Klimaat op aardachtige planeten kon niet doorgaan. Er was een bescheiden inschrijving van 69 deelnemers, maar dat was onvoldoende tegenover de hoge kosten van de zaal in Amsterdam. Het lijkt er op dat de grote zalen bij universiteiten te duur voor ons worden.

Internationale bijeenkomsten

18 maart Optica Studiedag Editie 2, Gent, In samenwerking met de VVS voor Vlaanderen en de KNVWS voor Nederland.

9 t/m 11 juni 20e KleinPlanetenTagung (bijeenkomst van de Duitse werkgroep), deze keer georganiseerd door de Dutch Minor Planet Association (Werkgroep Kleine Planeten).

7 oktober Bijeenkomst werkgroepen Zon België en Nederland in de Koninklijke Sterrenwacht, Ukkel, België.

41^e Landelijke Sterrenkijkdagen

De 41e Landelijke Sterrenkijkdagen vonden plaats van 3 t/m 5 maart. Vooruitblik en verslag verschenen in Zenit februari, pg. 41 en juli-augustus, pg. 63. Het weer was niet gunstig. Meerdere gastgevers moesten vertellen: "Nee, ook met een grote telescoop kun je niet door de wolken heen kijken". Het topjaar 2016 werd niet geëvenaard. Toch kwamen er weer duizenden bezoekers bij de 60 deelnemende organisaties opdagen. Het precieze aantal is onbekend, maar op basis van de ontvangen terugmeldingen schatten we dat er rond 7000 bezoekers geweest zijn. Ook nu was de jeugd weer goed vertegenwoordigd.

Op de winnende foto bezoekers bij de 10 duims telescoop van de Sterrewacht Leiden. Theo Klaver van de werkgroep Leidse Sterrewacht (links op de rechter foto) ontving hiervoor een Skyscout uit handen van Martien Jacobs

13^e Nacht van de Nacht

Vanaf de 1^e editie is vanuit de KNVWS veel deelname aan de Nacht van de Nacht, georganiseerd door de Milieufederaties, zoals vermeld in jaarverslagen vanaf 2005. De 13e viel op 28 oktober. Vanaf 2016 maakt Martien Jacobs voor onze website een overzicht waar de sterrenkundige activiteiten in de Nacht van de Nacht op één plek zichtbaar zijn.

Subsidie aan projecten

Aan Museum Sterrenwacht Sonnenborgh werd €4000 uitbetaald voor de ontwikkeling van een educatief programma met materialen op het gebied van de weerkunde. Het resultaat kan ook door andere publiekssterrenwachten worden gebruikt.

Sterrengids

De Sterrengids 2017 is samengesteld door de redactie Vincent van de Vrede, Mat Drummen en Tom Peters, en auteurs Erwin van Ballegoij, Jean Meeus en anderen. Er is meer aandacht gegeven aan variabele thema's (ruimteonderzoek, zonnestelsel, telescoop kiezen, weertools voor planning, e.a.).

Om ruimte te maken verhuisden een aantal tabellen en appendices naar www.sterrenengids.nl voor ingelogde sterrenengidsgebruikers. Jean Meeus vertelde over zijn berekeningen voor de Sterrenengids (pg. 85).

Zenit

Verenigingsnieuws in de 44^e jaargang 2017: de aankondigingen van de lid-organisaties achterin en verder in de maanden

Januari, pg.31 Winnaars Van der Biltprijs 2016. Pg. 36 In gesprek met prof. Hugo van Woerden. **Februari**, pg. 41 Landelijke Sterrenkijkdagen 2017. **Maart**, pg. 35 In memoriam Frans Dijk. **April**, pg. 33 De KNVWS aan het firmament (als planetoïde Royaldutchastro, samen met Tijn, Gouda, Den Bosch, en Middelburg). Pg. 39 KNVWS-sterrenwachten bijeen bij Halley. **Juni**, pg. 6 Weer planetoïden met Nederlandse en Belgische namen (Peter Bus en Tim Trachet). **Juli-augustus**, pg. 63 Sterrenkijkdagen 2017. **September**, pg. 45 KNVWS-symposium Klimaat op aardachtige planeten (later helaas afgelast, zie elders in dit verslag). Pg. 48 In memoriam Chriet Titulaer. Pg. 51 Zilveren Anjer voor Jan Buisman. **Oktober**, pg. 50 Minisymposium werkgroepen Zon op 7 oktober te Ukkel.

Stichting De Koepel

De stichting was sinds 1 januari 2014 in liquidatie en hield 6 november 2017 op te bestaan. Het batig saldo is met bestemming educatie en jeugdactiviteiten op het gebied van weer- en sterrenkunde overgedragen aan de KNVWS. Voorbereidingen werden getroffen om daar de naam Cornelis de Jagerfonds aan te verbinden.

Internet

De landing pages knvws.nl en sterrenkijkdagen.nl leiden ook naar de website sterrenkunde.nl/knvws. Op de sociale media gebruiken we de facebook pagina www.facebook.com/KNVWSWeerSterren en en twitter account www.twitter.com/knvweesterren. Vanaf 2016 werken we samen met Roland Taams op de pagina www.facebook.com/sterrenkijkdagen.

Geagendeerd voor de ALV op 26 mei 2018
J.A. de Boer, secretaris
3 mei 2018